

מדינת ישראל

משרד החינוך התרבות והספורט

א. סוג הבחינה: בגרות לנבחני משנה
 ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
 מועד הבחינה: קיץ תשס"ד, 2004
 מספר השאלון: 008302
 לנבחנים אקסטרניים: 107
 נספח: תכנית לימודים

ספרות עברית וכללית

3 יחידות לימוד

השלמה ל-5 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שלוש שעות ורבע.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
- פרק ראשון: מבחר יצירות מספרות העולם — 34 נקודות
- פרק שני: נושאים בין-ז'אנריים — 66 נקודות
- סה"כ — 100 נקודות
- בפרק הראשון** שתי קבוצות של שאלות.
- ענה על שאלה אחת (18 נקודות) מהקבוצה הראשונה
- ועל שתי שאלות (לכל שאלה — 8 נקודות) מהקבוצה השנייה
- (סה"כ — 34 נקודות).
- בפרק השני** ענה על שתי שאלות, כל אחת מהן בנושא בין-ז'אנרי אחר
- (לכל שאלה — 33 נקודות; סה"כ — 66 נקודות).
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.
- (2) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות שונות.
- (3) בתשובות בשאלון זה אין להדגים באמצעות יצירה שנלמדה במסגרת שתי היחידות הראשונות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיפוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
 רשום "טיפוטה" בראש כל עמוד טיפוטה. רישום טיפוטה כלשהו על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון: מבחר יצירות מספרות העולם

(34 נקודות)

קבוצה ראשונה

ענה על אחת מהשאלות 1-5 (18 נקודות).

מיכאל קולהאס / פון קלייסט

1. מיהו מיכאל קולהאס – קדוש מעונה או אדם שאיבד את דרכו המוסרית? חווה דעתך, והבא דוגמאות מהנובלה לביסוס דעתך.

האף / גוגול

2. תאר בקצרה את גלגולי האף בנובלה, והסבר אילו משמעויות (פסיכולוגיות או חברתיות או אחרות) אפשר לייחס לאף.

מותו של איוון איליץ' / טולסטוי

3. ואולי לא חייתי כפי שצריך לחיות? עלה פתאום בדעתו. אבל איך זה, אם עשיתי הכול כפי שצריך? אמר בלבו [...]
 - א. באיזה מובן לא חי איוון איליץ' "כפי שצריך לחיות"? הסבר והדגם את דבריך. (11 נקודות)
 - ב. האם מוצגת בנובלה דרך חיים אחרת? הסבר והדגם דבריך. (7 נקודות)

הגלגול / קפקא

4. גריגור סמסא הוא שרץ שנותר בו יסוד אנושי.
 - א. הוכח קביעה זו באמצעות שתי דוגמאות מהנובלה. (10 נקודות)
 - ב. כיצד משפיע, לדעתך, יסוד אנושי זה על יחסו של הקורא לגריגור סמסא? נמק את דבריך. (8 נקודות)

קומדיות של שקספיר: חלום ליל קיץ, כטוב בעיניכם, מהומה רבה על לא דבר

5. בנקודות זמן שונות במהלך העלילה הצופים יודעים יותר מהדמויות במחזה (או כמה מהן). הבא שתי דוגמאות לכך מהקומדיה שלמדת, ובאמצעותן הסבר את התרומה של מצב זה למתח הדרמטי ולהיבטים הקומיים שבמחזה.

/המשך בעמוד 3/

קבוצה שנייה (16 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 6-18 (לכל שאלה – 8 נקודות).

6. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

סונט 130 / ויליאם שקספיר

תרגום: שמעון זנדבנק

עִינֵי גְבֶרְתִּי לֹא שָׁמַשׁ לֹא וְלֹא;
שְׁנֵי – אָדָם הוּא פִּי־שִׁבְעָה מִפִּיהָ;
אִם שֶׁלֶג צַח – שְׂדֵה שָׁחוּם כָּלוּ,
שֶׁעַר אִם פֶּז הוּא – אֲזַי רֹאשָׁה כְּפִיָּה.
רְאִיתִי שׁוֹשְׁנֵי־שְׁנֵי בֵּין חוֹחַ,
אֶךְ עַל לַחֲיָה אֵיפֹה שׁוֹשֵׁן כְּזֶה?
וַיֵּשׁ בְּשָׁמַיִם שׁוֹפְעִים יוֹתֵר נִיחוּת
מִרֵּיחַ הַבִּלְפִּיָּה, כְּמִדְמָה.
קוֹלָה אֲנִי אוֹהֵב, אֶךְ זֹאת לְדַעַת:
יֵשׁ מְנַגִּינּוֹת יוֹתֵר מְרוֹמָמוֹת –
כֵּן, לֹא רְאִיתִי עוֹד אֱלֹה פּוֹסְעֵת:
גְּבֶרְתִּי, אוֹדָה, רִגְלָה עַל אֲדָמוֹת.
וְעַם כָּל זֶה יִקְרָה לִי עַד אֵין חֶקֶר
מִכָּל אִשָּׁה שֶׁנִּמְשְׁלָה לְשִׁקְרָה.

הדובר בסונט מערער על מוסכמות הרווחות בתיאור דמות האהובה.

הסבר והדגם טענה זו, על פי סיום השיר ועל פי שתי דוגמאות נוספות ממנו.

7. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

שיר לִילָה לְנוֹדָד / וולפגנג גיתה

תרגום: אמיר אור ואריאל הירשפלד

מִעַל הַפְּסָגוֹת
מְנוּחָה.
בְּכָל צְמָרוֹת
חֵשׁ הַנֶּךְ
אֶף לֹא רַחֵשׁ רוּחַ.
בִּיעַר הַצִּפְרִים שׁוֹתֵקוֹת.
רַק רִגַּע חֲבָה עוֹד,
גַּם אֶתָּה תְּנוּחָה.

הסבר מה מאפיין את הטבע המתואר בשיר, וכיצד מתקשרות שתי שורות הסיום לתיאור זה.

+

+

8. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

פְּרָדָה / אלוה לסקר-שילר

תרגום: נתן זך

אַךְ אַתָּה מַעוֹלָם לֹא בָאתָ עִם הָעָרֵב -
יִשְׁבְּתִי בְּגִלְמַת הַכּוֹכָבִים.

... בְּפֶעַם דְּבַר בְּפֶתַח בֵּיתִי,
הִיָּה זֶה לְבִי שְׁלִי.

הוא תלוי כַּעַת בְּכָל מִשְׁקוֹף,
גַּם בְּדִלְתָךְ;

בִּינוֹת לִפְרֵי נֶרֶד-אֵשׁ כְּבֵה
בְּחוּם מְקַלְעַת הַפְּרָחִים.

שְׁצַבְּעֵתִי לְךָ אֶת הַשָּׁמַיִם בְּגוֹן אֲכַמְנִיּוֹת
בְּדָם לְבִי.

אַךְ אַתָּה מַעוֹלָם לֹא בָאתָ עִם הָעָרֵב -
... עֲמַדְתִּי שָׁם בְּנִעְלִי זָהָב.

הסבר והדגם כיצד הלשון הציורית מבטאת את עוצמת רגשותיה של הדוברת בשיר.

/המשך בעמוד 5/

+

+

9. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

ירח מלא ופרידה הקטנה / טד יוז

תרגום: שמעון זנדבנק

ערב קטן קריר שנוצטמק לנביחת כלב
וקשקוש דלי –

ואת מקשיבה.

קור עכביש, דרוך לנגיעת הטל.

דלי מורם, דומם ומלא עד שפתו – ראי
שיפתה כוכב ראשון לךעד.

פרות הולכות הביתה שם בשביל, קושרות

לגדרות זרים חמים

של הכליפה,

נהר אפל של דם, הרבה גושים של סלע

נושאים זהיר־זהיר חלב שלא נשפר.

"ירח!", את קוראת פתאם, "ירח! ירח!"

הירח נסוג מעט כאמן צופה נדהם ביצירה

המצביעה עליו נדהמת.

כיצד נוצרת במהלך השיר אווירת הקסם והגילוי? הסבר והדגם את דבריך.

10. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

בְּלֹדָה / יעקב גלאטשטיין

תרגום: בנימין הרשב

תִּירוּ בִּי, חֲבֵרִים,
בְּשִׁמִּי רִגְלִי אֲשֶׁר בָּרַחוּ,
אֶךְ אֵל תִּירוּ בְּרֹאשׁ
הַמִּהְרֵר עֲכָשׁוּ עַל סְנוּנִיּוֹת בָּקָן.
כִּךְ הִתְחַנֵּן
כְּשֶׁהוֹצִיאוּהוּ עִם שָׁחַר
לִכְכָּר הַגְּדוֹלָה.
הוא לא בָּקָה, הוא רק צָבַט בְּשַׁעֲרוֹת זָקְנוֹ.
חֹסֶסוּ – הִתְחַנֵּן – רַחֲמֹוּ
עַל רֹאשׁ שֶׁל בֶּן־אָדָם.
אָבֵל עֲשָׂרִים רוֹבִים כְּבִמְטָח אֶחָד
פָּצְחוּ לוֹ אֶת הָרֹאשׁ שֶׁהִתְעַנָּה
לְתַפֵּס מוֹכֵן שֶׁל הַמֶּלֶךְ –
עָרִיק.
וְאֲנִי שֶׁהֵיְתִי אֶחָד מֵעֲשָׂרִים הָרוֹבִים
תַּעֲיִתִי אֲרֻכּוֹת, עַד שֶׁמָּצָאתִי אֶת הַקֵּן.
לְטַפְּתִי שֶׁלְשָׁה רֹאשִׁים קִטְנִים
וּבְגָרוֹנִי הִחַזְקָתִי כְּשִׁבּוּיִים
אֶת דְּמָעוֹתַי.
אֲשֶׁה שֶׁתִּקְנִית וּגְבוּהָהּ, עִם חֲזָה מוֹרֶם,
חִכְתָּה לְמַלְכִּים שְׁלִי.
אוֹי, הָאֵם יָכַלְתִּי לְסַפֵּר לָהּ
וְאִיךְ עֲצָמִי יָכַלְתִּי לְהַצְדִּיק,
אֶפְלוּ אִם הָאִישׁ הָיָה
עָרִיק.

מהי המחאה המובעת בשיר, וכיצד היא באה לידי ביטוי?

11. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

ראשית הידידות / אדוניס (עלי אחמד סעיד אסבר)

תרגום: שמואל רגולנט

בשנת אלפים

אני מתכנן עכשיו, כלומר מחר או מחרתיים,

אזמינך להסב עמי

תהיה השמש, יהיו המים, יהיה העשב כאורח

נהיה חלוקים בדעותינו: אלו הם חזיונותינו הסוערים יותר

אלו הם צעדינו הרחוקים יותר –

נתפייס תחת שמי השירה,

נכריז על ממלכת שני הנצים –

ועל איחודם של שני הנצים האלה.

בתחילת השיר הדובר מדבר בגוף ראשון יחיד, ובהמשך הוא מדבר בגוף ראשון רבים. כיצד שינוי זה משקף את התהליך המתואר בשיר ואת השקפת עולמו של הדובר?

12. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

הארץ הבודד / היינריך היינה

תרגום: שמואל פרידמן

בצפון על הר קרח

ארץ ערירי עומד,

מנמנם; עוטה הוא לבן

שלג, ופתיתים של כפור.

וחולם הוא על בת דקל,

דם נצבת במזרח,

גלמודה ונעצבת

על צוק־סלע חם, לוהט.

מהי החוויה המובעת בשיר, וכיצד היא מעוצבת?

13. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

אש וקרח / רוברט פרוסט

תרגום: רינה ליטווין

אומרים תכל תכלה באש
וַיֵּשׁ גִּוְרָסִים – בְּקֶרֶחַ.
מִמָּה שְׁלִי נִוְדַע עַל חֶשֶׁק
אֶסְקִים עִם הַתּוֹמְכִים בְּאֵשׁ.
אךְ אִם תִּחַרְבַּ הִיא בְּשִׁנֶּיהָ
דּוֹמָה אֲדַע עַל הַשְּׁנָאָה
דִּי עַד לֹוֹמֵר שְׁלִכְלִיָּה
עֲצַמַת הַקֶּרֶחַ
גַּם דִּיָּה.

השירה היא ביטוי צפוף, מעט המחזיק את המרובה (על פי לאה גולדברג).
הסבר כיצד אפיון זה של השירה בא לידי ביטוי בשיר שלעיל.

14. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

גנרל, הטנק שלך / ברטולד ברכט

תרגום: בנימין הרשב

גֶּנֶרֶל, הַטֶּנֶק שֶׁלָּךְ הוּא רֶכֶב חֲזָק,
הוּא רוֹמֵס אֶת הַיָּעַר, הוּא מוֹחֵץ מֵאָה אֲנָשִׁים.
אָבֵל יֵשׁ לוֹ חֶסְרוֹן אֶחָד:
הוּא זָקוּק לְנֶהֱג.

גֶּנֶרֶל, הַמִּפְצִיץ שֶׁלָּךְ חֲזָק.
הוּא טֵס מִהָר מִן הַסּוּפָה, הוּא עוֹמֵס יוֹתֵר מִפִּיל.
אָבֵל יֵשׁ לוֹ חֶסְרוֹן אֶחָד:
הוּא זָקוּק לְמִכּוֹנָאִי.

גֶּנֶרֶל, הָאָדָם שְׁמִישׁ מָאָד.
הוּא יוֹדֵעַ לְטוֹס, הוּא יוֹדֵעַ לְרַצֵּת.
אָבֵל יֵשׁ לוֹ חֶסְרוֹן אֶחָד:
הוּא יוֹדֵעַ לְחַשֵּׁב.

הסבר והדגם את האירוניה בשיר, וקבע מה המשורר מבטא באמצעותה.

15. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

אהבה / איציק מאנגר

תרגום: שמשון מלצר

אילות שלוחות על הרים משלגים,
קרניהן, קרני כסף, נאחזות בלבנה,
והלבנה הטובה טובתן מבקשת.

ואמי מהלכת ושומרת צעדיהן.
כל נרגישו בהן זאבים שביער,
עקבותיהן שבשלג הרך היא מטשטשת.

אמי נפטרָה זה שנים מרבות,
ואולם אהבתה מתהלכת בחלל
בזרועות פתוחות אל הרוח הרנה.

מרדימה את המית הדרכים בערבים,
מלחשת עין-הרע לקטני ארנבים
ואומרת "בת" לתולעת קטנה.

האהבה איננה מנחת לה לנוח בקבר בנחת.

הנה היא פותחת תחנתה לאור הכוכבים
ואומרת ואומרת, שישמע לה האל.

דמעותיה מאירות בחלומי בכל ליל...

האם המתה הופכת בשיר לישות נוכחת.

מה מאפיין ישות זאת? הסבר והדגם את דבריך.

16. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

הילדים / גיבוראן חליל גיבוראן

תרגום: נועה זאלוד

ואז

בקשה אשה אשר תינוק בחיקה:

ספר לנו על הילדים.

ויען ויאמר:

ילדיכם אינם ילדיכם

כי פרי געגועי החיים אל עצמם:

באים המה דרככם אך לא מכם,

חיים עמכם אך אינם שייכים לכם.

תנו לילדיכם את אהבתכם אך לא את מחשבותיכם,

כי להם הגיגיהם.

גופם ישכן בבתיכם, אך לא נשמתם

כי נשמתם מסתופפת בבית המחר –

שם לא תוכלו לבוא אף בחלומותיכם.

אפשר לכם לחפץ להיות כמותם אך אל לכם לעשותם כמותכם,

כי החיים פניהם קדימה לא אחור, והם לא יתנפקו על האתמול.

אתם הקשת ממנה, כחצי חיים, ילדיכם שלוחים:

הקשת מבחין בשגל על פגי נתיב הנצח,

ברצותו כופף קשתכם למען חציו הנורים למרחקים –

התרצו לקדיו המותחות קשתכם,

כי אוהב הוא את החצים במעופם

גם את הקשתות הנענות לקדו.

נגד איזו תפיסה מקובלת יוצא המשורר בשיר זה, ובאילו דרכי עיצוב הוא משתמש כדי לשכנע

את קוראיו בעמדתו?

/המשך בעמוד 11/

17. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

אֲנֶבֶל-לִי / אדגר אלן פו

תרגום: זאב ז'בוטינסקי

זֶה הָיָה לְפָנַי וּלְפָנֵי שְׁנַיִם,
בְּמַלְכוּת עַל יָם עֶרְפֶּלִי.
שֶׁם דָּרָה יְלָדָה – שָׁמָּה לֹא תִדַּע:
קָרָאתִי לָהּ אֲנֶבֶל-לִי.
מִשְׁאֵלֶכּ אַחֵר מְלֻכָּד אֶהְיָה
לֹא הָיָה גַם לָהּ וְגַם לִי.

יָלַד הָיִיתִי, וְהִיא יְלָדָה
בְּמַלְכוּת עַל יָם עֶרְפֶּלִי:
אֶךְ יָדַעְנוּ אֶהְיָה מֶלֶךְ אוֹהֲבִים –
אֲנִי וְאֲנֶבֶל-לִי:
וְרֵאוּנוּ שְׂרָפֵי הַמָּרוֹם בְּקִנְיָהּ,
וְנֵעוֹם זַעְמוֹ לָהּ וְלִי.

זוֹ הַסִּבָּה, שֶׁהָיָה מַעֲשֶׂה
בְּמַלְכוּת עַל יָם עֶרְפֶּלִי –
רוּחַ יֵצֵא מֵעֵבִים, וְצִגּוֹן
וְהַמִּית אֶת אֲנֶבֶל-לִי
וּבָאוּ הוֹרֵיהָ, אֲחִים, קְרוֹבִים
מִבְּנֵי אֲצִילֵי גְלִילִי
וּנְשָׂאוֹהָ מִמְּנֵי לְקָבֶר אֶפֶל
בְּמַלְכוּת עַל יָם עֶרְפֶּלִי.

אֶךְ יָדַעְתִּי אֶהְיָה מֶלֶךְ, מִכֵּלָּם
שֶׁרָבּוּ שְׁנוֹתָם מִגִּילִי
וְרָבָה חֲכָמָתָם מִשְׁכָּלִי;
וְאִין שֶׁרָף אוֹ שָׁטָן בְּעוֹלָם,
וְאִין סֶעַר בֵּינָם עֶרְפֶּלִי,
שִׁיקְרָע אוֹ יִגְרַע אֶת הַקוֹ שֶׁל זֶהָב
בִּינִי וּבֵין אֲנֶבֶל-לִי.

וְיֵרַח מָרוֹם לִי לוחֶשׁ בְּחִלּוֹם
שִׁירֵי-זֶהָר עַל אֲנֶבֶל-לִי;
לִי רוֹמֵז כָּל כּוֹכָב בְּקֶרְנָיו – עֵינָיו
בְּעֵינֶיהָ שֶׁל אֲנֶבֶל-לִי;
אֶךְ בְּלִיל אֶפֶלָה – עֲמָדִי הִיא כְּלָהּ,
וְאֶנּוּחַ עַל-יַד יוֹנָתִי הַכְּלָהּ,
בְּבִיתָנוּ שְׁלָה וְשָׁלִי –
הוּא הַקָּבֶר עַל יָם עֶרְפֶּלִי.

אהבה ומוות כרוכים יחדיו בשיר "אֲנֶבֶל-לִי".

כיצד שילוב זה בא לידי ביטוי בשיר, ואיזו אווירה הוא יוצר? הסבר והדגם את דבריך.

18. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

שְׁמַחַת הַכְּתִיבָה / ויסלבה שימבורסקה

תרגום: רפי וייכרט

לֹאן רָצָה הָאֵלֶּה הַכְּתוּבָה דֶּרֶךְ הַיַּעַר הַכְּתוּב?
לְשִׁתּוֹת מָמִים כְּתוּבִים,
שִׁישְׁקָפוּ אֶת פִּיָּה הַקָּטָן כְּנִיר־הַעֲתָקָה?
מְדוּעַ הִיא זֹקֶפֶת רֹאשׁ, הֲאֵם הִיא שׁוֹמַעַת מְשֶׁהוּ?
שְׁעוֹנָה עַל אַרְבַּע רַגְלִים קְטָנוֹת שֶׁהִשְׁאִלוּ מֵהַמְּצִיאוֹת
תַּחַת אֲצָבָעוֹתֵי מְנִיעָה אֲזוּנִיָּה.
שָׁקֵט – גַּם בְּטוֹי זֶה מְרַשֵּׁרשׁ בְּנִיר
וּמִי־שֶׁר
אֶת הָעֲנָפִים שֶׁנוֹצְרוּ עַל־יְדֵי הַמֶּלֶךְ "יַעַר".

מֵעַל הַנִּיר הֵלְכֵן אוֹרְבוֹת לְזִנּוּק
אוֹתִיּוֹת, שֶׁעֲשׂוּיּוֹת לְהִסְתַּדֵּר לֹא־טוֹב,
מִשְׁפָּטִים מְכַתְרִים
שֶׁלֹּא יִהְיֶה מִקֵּה מִפְּלֹט.

בְּטַפַּת דִּיּוֹ יֵשׁ מְלֵאֵי גְדוֹל
שֶׁל צִיָּדִים עִם עֵין עֲצוּמָה,
מוֹכְנִים לְרוֹץ מָטָה בְּמוֹרֵד הַתְּלוּל שֶׁל הָעֵט,
לְהַקִּיף אֶת הָאֵלֶּה, לְהַתְּכֹנֵן לִירֵיָה.

שׁוֹכְחִים שְׂאֵלָה אֵינָם הַחַיִּים.
כָּאן, שְׁחֹר עַל גְּבִי לָבֹן, שׁוֹלְטִים חֲקִים אֲחֵרִים.
עַפְעוּף הָעֵין יִמְשֹׁף, כָּכָל שְׂאֲרָצָה,

"כָּאן, שְׁחֹר עַל גְּבִי לָבֹן, שׁוֹלְטִים חֲקִים אֲחֵרִים".

הַסֵּבֶר כִּיצַד שׁוֹרָה זֶה מִבְּטָאֵת אֶת תְּפִיסַת הַמְּשׁוֹרֶרֶת בְּנוּגַע ל"כְּתִיבָה", כִּפִּי שֶׁהִיא מוֹמַחֶשֶׁת
בְּשִׁיר. הַדָּגֵם אֶת דְּבָרֶיךָ.

שים לב: אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות שונות.**פרק שני: נושאים בין-ז'אנריים** (66 נקודות)

ענה על שתי שאלות, כל אחת מהן בנושא בין-ז'אנרי אחר (לכל שאלה – 33 נקודות).

להיות יהודי, להיות ישראלי: קולות וזהויות

אם למדת נושא זה, ענה על שאלה 19 או על שאלה 20.

19. הרצון להשתייך או הרצון להתרחק מאפיינים את החוויה היהודית והישראלית ביצירות ספרות רבות.

הסבר והדגם כיצד בא לידי ביטוי אחד ממאפיינים אלה או הקונפליקט ביניהם:

* ברומאן

* ובשני שירים או בסיפור או במחזה

20. הצג שאלה (סוגיה) מעניינת שנידונה במסגרת לימוד הנושא "להיות יהודי, להיות ישראלי".

א. נסח בבהירות שאלה זו על היבטיה השונים. (7 נקודות)

ב. הסבר כיצד שאלה זו באה לידי ביטוי:

* בשתי יצירות מבין הז'אנרים האלה: סיפור, רומאן, מחזה שנלמדו במסגרת הנושא (כל יצירה מז'אנר אחר).

או

* בשלוש יצירות: שני שירים ויצירה אחת נוספת: סיפור, רומאן או מחזה.

(26 נקודות)

ספרות בעקבות השואה

אם למדת נושא זה, ענה על שאלה 21 או על שאלה 22.

21. סגנון מאופק מאפיין בדרך כלל את הסיפורים של אידה פינק ושל אהרון אפלפלד.

א. הדגם איפוק זה על פי סיפור אחד (של פינק או של אפלפלד). (13 נקודות)

ב. בחר ברומאן או בשני שירים העוסקים בשואה, וקבע אם הסגנון של היצירה (או היצירות) שבחרת נוטה לאיפוק או לזעקה ולפתוס. בסס את דבריך על דוגמאות. (20 נקודות)

22. הצג שאלה (סוגיה) מעניינת שנידונה במסגרת לימוד הנושא "ספרות בעקבות השואה".

א. נסח בבהירות שאלה זו על היבטיה השונים. (7 נקודות)

ב. הסבר כיצד שאלה זו באה לידי ביטוי:

* בשתי יצירות מבין הז'אנרים האלה: סיפור, רומאן, מחזה שנלמדו במסגרת הנושא (כל יצירה מז'אנר אחר).

או

* בשלוש יצירות: שני שירים ויצירה אחת נוספת: סיפור, רומאן או מחזה.

(26 נקודות)

התבגרות בראי הספרות

אם למדת נושא זה, ענה על שאלה 23 **או** על שאלה 24.

23. עלילות התבגרות יכולות להוביל את הדמות הראשית להתפתחות חיובית – גיבוש זהות עצמית,

השתלבות חברתית, השלמה עם המציאות ועם מגבלותיה **או** להתפתחות שלילית – התדרדרות,

קיפאון, אבדן דרך.

תאר את ההתפתחות (או את ההתפתחויות הסותרות) של אחת הדמויות בשתי יצירות:

* בסיפור קצר

* ברומאן **או** באחת מהנובלות: "סיפורו של מר זומר", "נוף עם שלושה עצים"

נמק והדגם את דבריך.

24. הצג שאלה (סוגיה) מעניינת שנידונה במסגרת לימוד הנושא "התבגרות בראי הספרות".

א. נסח בבהירות שאלה זו על היבטיה השונים. (7 נקודות)

ב. הסבר כיצד שאלה זו באה לידי ביטוי:

* בשתי יצירות מבין הז'אנרים האלה: סיפור, רומאן, מחזה שנלמדו במסגרת הנושא
(כל יצירה מז'אנר אחר).

או

* בשלוש יצירות: שני שירים ויצירה אחת נוספת: סיפור, רומאן **או** מחזה.

(26 נקודות)

בכול צופייה והכול צפוי בה: סוגיות ארס-פואטיות

אם למדת נושא זה, ענה על שאלה 25 **או** על שאלה 26.

25. לעתים האמן חש צורך להתנתק מהחיים כדי ליצור, ולעתים הוא מבקש להיות חלק מהחיים

(לשאוב מהם חומרים ליצירתו או אף להשפיע עליהם).

בחן הבחנה זו:

* על פי מחזה

* ועל פי שני שירים **או** סיפור אחד

26. הצג שאלה (סוגיה) מעניינת שנידונה במסגרת לימוד הנושא "בכול צופייה והכול צפוי בה".

א. נסח בבהירות שאלה זו על היבטיה השונים. (7 נקודות)

ב. הסבר כיצד שאלה זו באה לידי ביטוי:

* בשתי יצירות מבין הז'אנרים האלה: סיפור, רומאן, מחזה שנלמדו במסגרת הנושא
(כל יצירה מז'אנר אחר).

או

* בשלוש יצירות: שני שירים ויצירה אחת נוספת: סיפור, רומאן **או** מחזה.

(26 נקודות)

לא הכול ראיסטי

אם למדת נושא זה, ענה על שאלה 27 **או** על שאלה 28.

27. לעתים קרובות היסוד הפנטסטי ביצירות ספרות כרוך בפרץ של כוחות שליליים כמו אלימות, רוע והרס.

בחן קביעה זו:

* על פי סיפור אחד מהסיפורים של הסופרים האלה: א"א פו, פרנץ קפקא, ש"י עגנון, א"ב יהושע

* ועל פי מחזה **או** נובלה

תאר את הקשר בין היסוד הפנטסטי לבין הכוחות השליליים, והסבר את משמעותו של קשר זה ביצירה.

28. הצג שאלה (סוגיה) מעניינת שנידונה במסגרת לימוד הנושא "לא הכול ראיסטי".

א. נסח בבהירות שאלה זו על היבטיה השונים. (7 נקודות)

ב. הסבר כיצד שאלה זו באה לידי ביטוי בשתי יצירות שנלמדו במסגרת הנושא (כל יצירה מז'אנר אחר). (26 נקודות)

נשיות וגבריות: ייצוגי מגדר בספרות

אם למדת נושא זה, ענה על שאלה 29 **או** על שאלה 30.

29. מהו היחס של הגיבורה ביצירה שלמדת (או הדוברת בשיר שלמדת) לציפיות ממנה ולמגבלות המוטלות עליה כאישה:

— האם היא מוכנה לחיות לפי התכתיבים שסביבתה החברתית מבקשת להכתיב לה?

— האם היא מגלה סימני מחאה או מרד?

— מהו המחיר שהיא משלמת?

ענה על כל חלקי השאלה:

* על פי מחזה **או** רומאן

* ועל פי סיפור קצר **או** סיפור מהמיתולוגיה **או** שני שירים

30. הצג שאלה (סוגיה) מעניינת שנידונה במסגרת לימוד הנושא "נשיות וגבריות: ייצוגי מגדר בספרות".

א. נסח בבהירות שאלה זו על היבטיה השונים. (7 נקודות)

ב. הסבר כיצד שאלה זו באה לידי ביטוי:

* בשתי יצירות מבין הז'אנרים האלה: סיפור, רומאן, מחזה שנלמדו במסגרת הנושא (כל יצירה מז'אנר אחר).

או

* בשלוש יצירות: שני שירים ויצירה אחת נוספת: סיפור, רומאן **או** מחזה.

בהצלחה!

(26 נקודות)

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

נושאי הלימוד לבחינה בספרות 3 יחידות לימוד (השלמה ל-5 יח"ל)

נושאי הלימוד המפורטים להלן הם בהיקף של 3 יחידות לימוד ומהווים המשך והשלמה לנושאי הלימוד המפורטים לבחינה ב-2 יחידות לימוד, וביחד – 5 יחידות לימוד.

1. מבנה תכנית הלימודים

קבוצות	פרקים
1. דרמה (קומדיה שקספירית ודרמה מודרנית), נובלות 2. האודיסאה, דון קיחוטה, שלוש קבוצות של שירים	א. מבחר יצירות מספרות העולם
1. להיות יהודי, להיות ישראלי: קולות וזהויות 2. ספרות בעקבות השואה 3. התבגרות בראי הספרות 4. בכול צופייה והכול צפוי בה: סוגיות ארספואטיות 5. לא הכול ראליסטי: מן המיתולוגי אל הפנטסטי 6. נשיות וגבריות: ייצוגי מיגדר בספרות	ב. נושאים בין-ז'אנריים

נספח לשאלון 107,008302, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

2. מבנה הבחינה

בבחינה שני פרקים.
בפרק הראשון – מבחר יצירות מספרות העולם – יענה הנבחן על **שלוש** שאלות: שאלה **אחת** מהקבוצה הראשונה ו**שתי** שאלות מהקבוצה השנייה.

בפרק השני – נושאים בין-ז'אנריים – יענה הנבחן על **שתי** שאלות – שאלה **בכל אחד** משני הנושאים שלמד.

משקלו של הפרק הראשון – 34 נקודות (16 נקודות לשאלה מהקבוצה הראשונה; 9 נקודות לכל שאלה מהקבוצה השנייה).
משקלו של הפרק השני – 66 נקודות (33 נקודות לכל שאלה).

3. נושאי הלימוד

פרק א – מבחר יצירות מספרות העולם

קבוצה ראשונה

נובלות

יש לבחור **שתי** נובלות מבין הנובלות האלה:
גוגול ולדימיר: האף (סיפורים פטרבורגיים, הקיבוץ המאוחד וסימן קריאה, 1992)
טולסטוי לב ניקולאייביץ': מות איוון איליץ' (דביר, תשמ"ז; הקיבוץ המאוחד, 1999)
פון קלייסט היינריך: מיכאל קולהאס (בבל, תשס"ב, 2002)
קפקא פרנץ: הגלגול (רופא כפרי, עם עובד, תש"ס – 2000)

דרמה

יש לבחור קומדיה **אחת** של שקספיר מבין הקומדיות האלה:
חלום ליל קיץ (מוסד ביאליק, 1964; ספרית פועלים, 1988)
כטוב בעיניכם (דביר, 1990)
מהומה רבה על לא דבר (דביר, 1988)

יש לבחור מחזה **אחד** מבין המחזות האלה:
בקט סמואל: מחכים לגודו (אדם, 1985)
ברכט ברטולד: אימא קוראז' (עם עובד, 1986)
יונסקו יוג'ין: הכיסאות (אור-עם, 1982)

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

קבוצה שנייה

הומרוס

יש ללמוד פרק אחד מתוך האודיסאה – פנלופה מכירה את אודיסאוס (האודיסאה, ספר 23, תרגום לפרוזה מאת אחוביה כהנא, כתר, 1996; אפשר לשלב גם קטעים נבחרים מתוך תרגומו של שאול טשרניחובסקי, שיר 23, עם עובד, 1987)

סרוונטס מיגל דה

יש ללמוד שני פרקים מתוך דון קיחוטה – פרק ח ופרק נוסף על-פי בחירה (הקיבוץ המאוחד, 1994)

שירה

יש לבחור שישה שירים – שני שירים מכל קבוצה:
הערה: השירים המסומנים ב * מופיעים באנתולוגיה הנשיקה מבעד למטפחת (בעריכת אשר רייך, עם עובד). השירים המסומנים ב ^ נכללים בתקליטור שירים בתערוכה (בהפקת ת"ל ומט"ח, 1999). הטקסט שיופיע בשאלון הבחינה הוא התרגום הראשון שמצוין ליד שם השיר.

א. אדוניס (עלי אחמד סעיד אסבר): ראשית הידידות (תרגום – רגולנט שמואל, בלהט החרב המתהפכת, עין, 1994)

גלטשטיין יעקב: בלדה (תרגום – הרשב בנימין, שירה מודרנית, עם עובד, 1992)
גתה ולפגאנג: שיר לילה לנווד* (תרגום – אור אמיר והירשפלד אריאל: מוסף הארץ לספרות. תרגומים נוספים – טשרניחובסקי שאול: כל השירים; אבי-שאול מרדכי: מבחר שירים, ספרית פועלים, 1986; פלס ישעיהו: מאזניים, יולי 1988)

יוז טד: ירח מלאה ופרידה הקטנה* (תרגום – זנדבנק שמעון, אנתולוגיה אנגלית, שוקן, 1992. תרגומים נוספים – מסג סבינה: שועל המחשבה, שוקן, 1996; אייג ז'אקוב אליעזרה: מאזניים, נובמבר 1989; לעאל איריס: מאזניים, נובמבר 1989; סגל אורה: מאזניים, נובמבר 1989)

לסקר-שילר אלזה: פרידה^ (תרגום – זך נתן, עליך אחלום חרישית, אבן חושן, 1996)

שקספיר ויליאם: סונט 130*^ (תרגום – זנדבנק שמעון: אנתולוגיה אנגלית, שוקן 1972. תרגום נוסף – ויזלטיר מאיר: פגימות, סימן קריאה; 1979)

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

ב. **ברכת ברטולד**: גנרל הטנק שלך^א (תרגום – הרשב בנימין, גלות המשוררים, הקיבוץ המאוחד, 1978)

ג'ובראן חליל ג'ובראן: הילדים^א (תרגום – נועה זאלוד, הנביא, מודן, 1980)

היינה היינריך: האורן הבודד (תרגום – פרידמן שמואל: **מבחר תרגומים**, פרידמן, 1986; תרגומים נוספים – שדה פנחס: **אהבה – אנתולוגיה משירת העולם**, שוקן, 1989; טנאי שלמה: **ייסורים וחיוכים – מבחר שירי היינה**, רשפים, 1995; רינג ישראל: **דרכים להבנת השירה**, ספרית פועלים, 1965; אוריאל גילה, **לקט משירת העולם**, 1987)

מאנגר איציק: אהבה^א (תרגום – מלצר שמשון, **שיר בלדה סיפור**, הוצאת י"ל פרץ, 1962)

פו אדגר אלן: אנבל-לי^א (תרגום – ז'בוטניסקי זאב, **שירים ותרגומים**, תש"ז)

פרוסט רוברט: אש וכפור* (תרגום – ליטווין רינה, המוסף הספרותי של **מעריב**, 12.4.63. תרגומים נוספים – אבינועם ראובן: **מבחר שירת אמריקה**, עם עובד, 1953; אלעד פנחס: **הארץ – המוסף הספרותי**, 1.2.63; שביט עוזי: **מבפנים**, מאי-יוני, 1973; דור משה: **מעריב**, 3.3.1961; שתל שמואל: **משא**, עיתון למרחב, 8.2.63)

שימבורסקה ויסלבה: שמחת הכתיבה (תרגום – וייכרט רפי, **אטלנטיס**, עכשיו, 1993)

ג. **אחמטובה אנה**: שיר הפגישה האחרונה* (תרגום – הרשב בנימין: **שירה מודרנית**, עם עובד, 1992. תרגומים נוספים – רחל, **שירת רחל**, דבר; זוסמן עזרא: **שירי אנה אחמטובה**, דבר, 1970; קריקסונוב פטר: **הארץ**, המוסף הספרותי, 7.6.96; דיקמן עמינדב: **הארץ**, המוסף הספרותי, 7.6.96)

בודלר שארל: מקבילות (תרגום – הרשב בנימין: **שירה מודרנית**, עם עובד, 1992; וכן זיקות, תרגום – מנור דורי **פרחי הרוע**, הקיבוץ המאוחד, 1993; וכן היענויות, תרגום – צור ראובן, **החליל והקוקיה**, הקיבוץ המאוחד, 1993)

בלייק ויליאם: הנמר* [טיגריס] (תרגום – מנור דורי: **א"ב**, 1993. תרגומים נוספים – אבינועם ראובן, **מבחר שירת אנגליה**, מסדה, תשט"ז; רייכמן חנניה: **משירת העולם**, שרברק, 1964; ש' שלום: **תרגומים**, יבנה, 1967; יעוז קסט איתמר: **כתב בגביש**, עקד)

ויטמן ולט: קברניט שלי! רב החובל* (תרגום – בן נחום יונתן, דבר, 6.1.95. תרגומים נוספים: אבינועם ראובן: **מבחר שירת אמריקה**, עם עובד, 1953; הלקין שמעון: **עלי עשב**, ספרית פועלים, 1952)

פטרקה פרנצ'סקה: סונט ד' מתוך מותה של הגבירה לאורה (תרגום – גולדברג לאה, **קולות רחוקים וקרובים**, ספרית פועלים, 1975)

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

רילקה ריינר-מריה : יום סתיו* (תרגום – זנדבנק שמעון: **הגרזן הפורח**, כתר, 1987.
תרגומים נוספים – ברודצקי עדה: **ריינה מריה רילקה, זרכו של משורר**, כרמל,
1994; שביט עוזי: **עכשיו**, 1993, זינגר משה: **באור חיפושון מלאכים רבים**, זמורה
ביתן, 1987; גולדברג לאה: **קולות רחוקים וקרובים**, ספרית פועלים, 1975)

הערה לרשימת השירים

השוואת התרגום הראשון, המצוין לצד כל אחד מהשירים, לתרגומים נוספים המופיעים
לעיל עשויה להעשיר את העיסוק בשירים ולהעמיק את הבנת הזיקה שבין תרגום לפרשנות.
במידה שהדבר אפשרי, רצוי להשוות את התרגום למקור. הטקסט שיופיע בשאלון הבחינה
הוא התרגום הראשון שמצוין ליד שם השיר.

פרק ב – נושאים בין-ז'אנריים

יש לבחור שני נושאים מבין ששת הנושאים האלה:

א. להיות יהודי, להיות ישראלי – קולות וזהויות

ב. ספרות בעקבות השואה

ג. התבגרות בראי הספרות

ד. בכול צופייה והכול צפוי בה – סוגיות ארספואטיות

ה. לא הכול ראליסטי – מן המיתולוגי אל הפנטסטי

ו. נשיות וגבריות – ייצוגי מיגדר בספרות

הערה לרשימת הנושאים

אין לבחור אותה יצירה בשני נושאים, גם אם היצירה כלולה בשני הנושאים. תיפסל
תשובה שבה יתייחס הנבחן ליצירה שאליה התייחס בתשובה נוספת.

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

נושא א – להיות יהודי, להיות ישראלי – קולות וזהויות

הספרות העברית בדורות האחרונים שימשה, ובמידה רבה עדיין משמשת, זירה שבה נבחנות שאלות הנוגעות להיבטים שונים של ההווה היהודית והישראלית. הנושא, כפי שמרמזת כותרתו, מעלה לדיון סוגיות של זהות אישית וקיבוצית כגון אלה:

■ **יהודי וישראלי:** כיצד מבטאות יצירות ספרות, שנכתבו בתקופות שונות, את היחסים בין שתי הגדרות הזהות 'יהודי' ו'ישראלי'? היחסים יכולים להיות יחסים של המשכיות, של ניגוד ושל סינתזה. כיצד מיוצגת ביצירות ההווה הארץ-ישראלית מול הוויית הגולה?

■ **'צברים' ועולים:** שורשיות והשתרשות. כיצד באים לידי ביטוי הזיקה לנופי הארץ ו"כאב שתי המולדות" ביצירותיהם של יוצרים עולים וביצירותיהם של ילידי הארץ בתקופות שונות?

■ **החברה הישראלית:** תפיסת 'כור ההיתוך' מול מציאות רבת-תרבותית; ה'אנחנו' מול ה'אני'. כיצד באים מתחים אידאולוגיים, בין-דוריים ובין-עדתיים לידי ביטוי ביצירות ספרות מנקודות תצפית שונות ועל רקע תמורות חברתיות ותרבותיות?

■ **אדמת מריבה:** יחסי יהודים-ערבים. איך משתקף הסכסוך היהודי-ערבי ביצירות ספרות בתקופות שונות? אילו דימויים, רווחים יותר ופחות, מיוחסים לערבים כ'אחרים' בספרות העברית? כיצד מבטאים יוצרים ערבים ישראליים את זהותם התרבותית והלאומית?

במסגרת הנושא יילמדו שני רומנים, **שבעה** סיפורים, **תשעה** שירים ומחזה **אחד**, כמפורט להלן.

רומן

יש לבחור שני רומנים – אחד מקבוצה א ואחד מקבוצה ב.

א. יש לבחור רומן אחד מבין הרומנים האלה:

אפלפלד אהרון: מכוות האור (הקיבוץ המאוחד, תש"מ)

בר טוב חנוך: של מי אתה ילד? (עם עובד, 1970)

מיכאל סמי: חסות (עם עובד, תשל"ז)

עגנון ש"י: תמול שלשום

שלו מאיר: רומן רוסי (עם עובד, תשמ"ח)

נספח לשאלון 107,008302, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

ב. יש לבחור רומן אחד מבין הרומנים האלה:

בלס שמעון: המעברה (עם עובד, תשכ"ד)

הנדל יהודית: רחוב המדרגות (הקיבוץ המאוחד, 1998)

יהושע א"ב: גירושים מאוחרים (הקיבוץ המאוחד, תשמ"ב)

סוויסה אלברט: עקוד (הקיבוץ המאוחד, 1990)

עוז עמוס: מנוחה נכונה (עם עובד, תשמ"ב)

שמיר משה: פרקי אליק (עם עובד, תשל"ג)

סיפור קצר

יש לבחור **שבעה** סיפורים – ארבעה מקבוצה א ושלושה מקבוצה ב.

א. יש לבחור **ארבעה** סיפורים מבין הסיפורים האלה:

ברנר חיים יוסף: עצבים (בין מים למים. עצבים. המוצא. עולה, הקיבוץ המאוחד, תשמ"מ)

הזז חיים: הדרשה (סיפורים נבחרים, דביר, תשל"ז)

הראבן שולמית: העד (בדידות, עם עובד, תשמ"ב)

יהושע א"ב: מול היערות; בתחילת קיץ 1970 (כל הסיפורים, הקיבוץ המאוחד, 1993)

כנפני ע'סאם: ארץ התפוזים העצובים (מקום על פני האדמה, ון-ליר, תשמ"מ)

ס' יזהר: השבוי (שבעה סיפורים, הקיבוץ המאוחד, תשל"א)

סמילנסקי משה: לטיפה (בני ערב, חלק א, דביר, תשכ"ד)

עוז עמוס: דרך הרוח (ארצות התן, עם עובד, 1989)

תמוז בנימין: חולות הזהב (חולות הזהב, כתר, 1987)

ב. יש לבחור **שלושה** סיפורים מבין הסיפורים האלה:

אורפז יצחק: על חודו של כדור (עשב פרא, הקיבוץ המאוחד, 1979)

אלמוג רות: סוסים (תיקון אמנותי, כתר, 1993)

הזז חיים: רחמים (סיפורים נבחרים, דביר, תשל"ז)

הנדל יהודית: זיכרוננו נפגע (אנשים אחרים הם, הקיבוץ המאוחד, 2001)

ליברכט סביון: חדר על הגג (תפוחים מן המדבר, כתר, 1986)

מגן מירה: גרברות בחצי המחיר (אל תכה בקיר, הקיבוץ המאוחד, תשנ"ז)

עוז עמוס: נוודים וצפע (ארצות התן, עם עובד, 1989)

קמחי אלונה: ליקוי ירח (אני אנסטסיה, כתר, 1996)

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד
ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

שירה

יש לבחור **תשעה** שירים מבין השירים האלה:

- אדף שמעון:** שדרות (המונולוג של איקרוס, גוונים, 1997)
- אלתרמן נתן:** מקרה פשוט (הטור השביעי, כרך א, הקיבוץ המאוחד)
- ביטון ארז:** שיר זהרה אלפסיה (ציפור בין יבשות, הקיבוץ המאוחד, 1990)
- בנאי פרץ:** נעילה (יפעת ולא משהו אחר, ספרית פועלים, 1982)
- גולדברג לאה:** תל אביב 1935 (עם הלילה הזה, ספרית פועלים, 1971)
- גורי חיים:** ירושה; חשבון עובר (השירים, כרך ב, הקיבוץ המאוחד, 1998)
- גרינברג אורי צבי:** רק זה שאהב (ציונים ד בתוך: כל כתביו, כרך ג, מוסד ביאליק, 1998)
- חייק יואב:** כרטיס ביקור (עיגול לפנים עיגול, ספרית פועלים, 1979)
- יונתן נתן:** היה לנו הכול; לאן היינו הולכים (שירים על אדמה ומים, ספרית פועלים, 1993)
- סומק רוני:** חוואג'ה ביאליק (גן עדן לאורז, זמורה ביתן, 1996)
- סיון אריה:** עפר מארץ ישראל; מוות חיים לשון (כף הקלע, הקיבוץ המאוחד, 1989)
- עמיחי יהודה:** אני רוצה למות על מיטתי; והגירת הוריי; לאם (שירים 1962-1948, שוקן, 1977)
- עריידי נעים:** פעם אדבר (איך אפשר לאהוב, עקד, 1972)
- ראב אסתר:** לבי עם טלליך מולדת; לאב (כל השירים, זמורה ביתן, 1994)
- רביקוביץ דליה:** רחיפה בגובה נמוך (כל השירים עד כה, הקיבוץ המאוחד, 1995)
- רחל:** הוי ארצי הורתי; אל ארצי (שירת רחל, דבר, 1977)
- שמאס אנטון:** דיוקן (שירה צעירה, אנתולוגיה, עקד, 1980)

דרמה

יש לבחור מחזה אחד מן המחזות האלה:

- בר יוסף יוסף:** בוצ'ה (אנשים קשים – ארבעה מחזות, עם עובד, 1986)
- הורוביץ דני:** צ'רלי קצ'רלי (אור-עם, 1992)
- יהושע א"ב:** לילה במאי (שוקן, 1974)
- מוסינזון יגאל:** בערבות הנגב (אור-עם, 1989); קזבלן (מרכז ישראלי לדרמה, תש"ך)
- מזיא עדנה:** המורדים (אור-עם, 1999)

נספח לשאלון 107,008302, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

רז אברהם: ליל העצמאות של מר שפי (הקיבוץ המאוחד, 1976)

שמיר משה: הוא הלך בשדות (אור-עם, 1989)

נושא ב – ספרות בעקבות השואה

ביצירות העוסקות בשואה באים לידי ביטוי נושאים כגון אלה:

- התמוטטות העולם הישן, אבדן הבית והמשפחה.
- החיים בגטו והחיים במחנות.
- אבדן הילדות והתבגרות בצל השואה.
- גילויים של גבורה ומאבק על שמירת צלם אנוש.
- השחרור – האם ייתכן שחרור אמיתי? זיכרון והשכחה.
- המפגש של הניצולים עם בני היישוב בארץ אחרי שנות המלחמה.
- חוויותיהם של ילדי הניצולים שגדלו בצל השואה שעברו הוריהם.

בעיית הייצוג של חווית השואה באמצעים ספרותיים-אסתטיים – אדורנו, פילוסוף וסוציולוג גרמני, בן לאב יהודי, הטיל ספק באפשרות לכתוב ספרות לאחר השואה. ובכל זאת ספרים רבים נכתבו ונכתבים על השואה ובעקבותיה. כיצד, ובאילו כלים, מתמודדת השפה האנושית עם תופעת השואה? מה ההבדלים בין ספרות יפה ובין עדות ותיעוד? בין איפוק לזעקה; הזרה; שימוש בתשתיות מקראיות. בנושא הזה עוסק גם מאמרו של א"ב יהושע: 'המכשולים האסתטיים של ספרות השואה'.

במסגרת הדיון בדרכי העיצוב של חוויות השואה יכולות לעלות שאלות הנוגעות להיבטים אתיים, כגון: האם שיקוף תודעת ה'תליין' עלול להעמידו באור אנושי ולטשטש את הגבול בינו ובין קרבנו? האם נכון וראוי לבחון ספרות העוסקת בשואה באמות מידה ביקורתיות-מוסריות שונות מאלה המופעלות בספרות העוסקת בכל נושא אחר?

במסגרת הנושא יילמדו מסה אחת, שני רומנים, שישה סיפורים ושנים-עשר שירים, כמפורט להלן.

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

מסה

יש לבחור מסה אחת מבין המסות האלה:
אפלפלד אהרון: אל מעבר לטרגי (מסות בגוף ראשון, הספריה הציונית, ירושלים, תשל"ט)
יהושע א"ב: המכשולים האסתטיים של ספרות השואה (הקיר וההר, זמורה ביתן, תשמ"ט)

רומן

יש לבחור שני רומנים מבין הרומנים האלה:
גרוסמן דוד: עיין ערך 'אהבה' (הקיבוץ המאוחד, 1986)
לוי פרימו: הזהו אדם? (עם עובד, ספרית אפקים, 1988)
סמפרון חורחה: המסע הגדול (ספרית פועלים, 1978); הכתיבה או החיים (הקיבוץ המאוחד, 1997)
ק' צטניק: סלמנדרה (דביר, תש"ז)
קרטס אימרה: ללא גורל (עם עובד, 1994)

סיפור קצר

יש לבחור שישה סיפורים – שניים מקבוצה א וארבעה מקבוצה ב.

א. יש לבחור שני סיפורים מבין הסיפורים האלה:

אפלפלד אהרון: עשן; אביב קר; סיפור אהבה (עשן; עכשיו, 1962; כמאה עדים, הקיבוץ המאוחד, 1975); קיטי (בגיא הפורה, שוקן, 1964)
פינק אידה: מול הראי; ציפורים; עקבות (הגן המפליג למרחקים, ספרית פועלים, 1988); וריאציות ליליות על נושא (רישומים לקורות חיים, עם עובד, 1995)

ב. יש לבחור ארבעה סיפורים מבין הסיפורים האלה:

אלמוג רות: הניה כבר לא כחולה; גמדים על הפיג'מה (נשים, כתר, 1986)
גולדשטיין רבקה: מורשתה של רייזל קיידש (האנשים הכחולים – סיפורים צפון אמריקאיים, הקיבוץ המאוחד)

ויזל אלי: יום כיפור; יום ללא מחילה (Legends of Our Time, מכון שון, 1984)

ליברכט סביון: ילדת התותים (סינית אני מדברת אליך, כתר, תשנ"ב); החתן המושלם של רוחלה (צריך סוף לסיפור אהבה, כתר, 1995); חגיגת האירוסין של חיותה (תפוחים מן המדבר, ספרית פועלים, 1986); כריתה (סוסים על כביש גהה, ספרית פועלים, 1988)

פינק אידה: העלייה בדרגה (רישומים לקורות חיים, עם עובד, 1995); עשירי למניין; המחבוא; פיסת זמן (הגן המפליג למרחקים, ספרית פועלים, 1988)

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

פרימו לוי: פענוח; שיבתו של צ'זארה (זמן שאול, הקיבוץ המאוחד/סימן קריאה, 1988)

קרת אתגר: נעליים (געגועי לקסינג'ר, זמורה ביתן, תשנ"ד)

שירה

יש לבחור **שנים-עשר** שירים – שבעה מקבוצה א וחמישה מקבוצה ב.

א. יש לבחור **שבעה** שירים של **שניים** מבין המשוררים האלה:

גלבע אמיר: נשמת יוסי בן אחותי ברוניה; יצחק; פני יהושע (כל השירים, כרך א, הקיבוץ המאוחד, 1987)

גרינברג אורי צבי: כי זה כבר בכי; שיר מן היער: חיה הצוחקת, אל גבעת הגוויות בשלג (רחובות הנהר, שוקן, תשל"ח)

פגיס דן: מחזור השירים 'קרון חתום*' (כל השירים, הקיבוץ המאוחד, 1991)

ב. יש לבחור **חמישה** שירים מבין השירים האלה:

אלתרמן נתן: על הילד אברם; מכל העמים (הטור השביעי, כרך א. עם עובד, תש"י), נופלת העיר; לאן נוליד את החרפה; משירי מכות מצרים; המחותרת (כתבים, הקיבוץ המאוחד, תשכ"א)

ויזלטיר מאיר: אבא ואימא הלכו לקולנוע (מתוך קיצור שנות ה-60, סימן קריאה, הקיבוץ המאוחד, 1984)

זק"ש נלי: הוי הארובות (תרגום אברהם הוס, מתוך חלב שחור, מחברות עקד) **טריינין אבנר:** בחזרה לאושוויץ (אזובי הקיר, הקיבוץ המאוחד, 1957); כתונת איש המחנות (מתוך הר וזיתים, אגודת שלם, 1969)

יעוז קסט איתמר: שירים מתוך הפואמה 'נוף בעשן'; קרון; ישיר העוף; עלה עשן (עקד, 1961); שתיקות (מתוך הזהויות, עקד 1980); ויולה; עכשיו (דלתות צריפים עוד נפתחות בי, עקד, 1997)

ישורון אבות: תחלופה; איך הגעתי לזה; איך נקרא (כל שיריו, כרך ב, הקיבוץ המאוחד/סימן קריאה, 1997; **שער כניסה שער יציאה,** הקיבוץ המאוחד, 1981)

סוצקובר אברהם: מבחר שירים מתוך ברכב אש (תרגום – הרשב בנימין, מוסד ביאליק, 1964)

סלוצקי ארנולד: אני שומע אי שמה... (תרגום – בסר יעקב, מתוך חלב שחור, מחברות עקד)

פוגל דוד: שעטת צבאות (מתוך כל השירים, הקיבוץ המאוחד, תשל"ב)

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

- פלד עודד:** מכתבים מברגן בלזן (מכתבים לברגן בלזן, הקיבוץ המאוחד, תשל"ח)
- קובנר אבא:** שירים מתוך מחזור השירים 'אחותי קטנה' (כל שיריו, כרך ב, מוסד ביאליק, 1997)
- קצנלסון יצחק:** השיר על העם היהודי שנהרג (הקיבוץ המאוחד, תשל"א); השיר על הרבי מרדזין, פואמה (הקיבוץ מאוחד ובית לוחמי הגטאות, 1971)
- רבקה מרים:** כותנתי הצהובה; היתרתי כפתור שמלתי (כותנתי הצהובה, עקד)
- ריבנר טוביה:** אבי; אחותי; שער הברזל (האש באבן, ספרית פועלים, תשי"ז); אחותי הקטנה (ואל מקומו שואף 1953-1989, ספרית פועלים)
- ש' שלום:** ביתנו אפל (עולם בלהבות, עם עובד, דפוס דבר, תש"ד)
- שלונסקי אברהם:** סופה (שירים, כרך ב, ספרית פועלים, 1961)

נושא ג – התבגרות בראי הספרות

- לימוד הנושא יתמקד בתמות הכרוכות בהתבגרות – כשלב מעבר מילדות לבגרות, ובמאפיינים פואטיים של סיפורת המעצבת חוויות של התבגרות. התמות הדומיננטיות ביצירות, שבמרכזן חוויות של התבגרות, עוסקות בתהליכים האלה:
- התרופפות קשר התלות בהורים.
 - תהליך של גילוי 'האני' האוטנטי והתפתחות העצמיות (Selfhood).
 - עימות עם סמכויות.
 - תהייה על משמעות החיים ועיצוב תפיסות עולם בנושאים קיומיים וחברתיים.
 - התעוררות ארוטית והתגבשות הזהות המינית.
- בלימוד היצירות הספציפיות יש לבחון כיצד באים בהן לידי ביטוי התהליכים הנ"ל, ובאיזו מידה הדמות המתבגרת מצליחה לממש את עצמה באמצעותם.

- המאפיינים הפואטיים של סיפור התבגרות ושל רומן החניכה הם אלה:
- בסיפור ההתבגרות כלולים שני ממדי זמן, הנובעים מכך שהסיפור נכתב על-ידי מבוגר המשחזר את חוויותיו מן העבר. ממדי הזמן הם: א. העבר המעוצב בפאבולה. ב. ההווה, זמן הסיפור, שבו משחזר המחבר את אירועי העבר.
 - קיים פער בין נקודת התצפית של המספר ובין נקודת התצפית של הפרוטגוניסט לגבי האירועים שהתרחשו בעבר.
 - הדמות המרכזית ברומן ההתבגרות מעצבת את עצמה תוך כדי בחינת היחסים בינה ובין הסובבים אותה. לפיכך מצויים לעתים קרובות ברומן ההתבגרות קטעים רפלקטיביים.

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

■ רומן התבגרות הוא בדרך כלל ז'אנר מודע לעצמו, ושזורים בו תיאורים של תהליך הכתיבה. זאת משום שרומן ההתבגרות מתאר את עיצוב 'העצמי'. בלימוד היצירות יש לבחון כיצד באים בהן לידי ביטוי המאפיינים הפואטיים הנ"ל.

במסגרת הנושא יילמדו **שבעה** סיפורים, **שלושה** רומנים ו**שישה** שירים, כמפורט להלן.

סיפור קצר

יש לבחור **שבעה** סיפורים: ארבעה מקבוצה א ושלושה מקבוצה ב.

א. יש לבחור **ארבעה** סיפורים מבין הסיפורים האלה:

אלוני ניסים: הינשוף; להיות אופה (**הינשוף**, הקיבוץ המאוחד, תש"מ)

אלמוג רות: תיקון אמנותי (**תיקון אמנותי**, כתר, 1993)

ביאליק חיים נחמן: מאחורי הגדר (**סיפורים**, דביר, 1953); אגדת שלושה וארבעה – נוסח ב (**כל כתבי**, דביר, 1968); אגדת שלושה וארבעה (**ספר האגדה**, על-פי מדרש תנחומא)

בן נר יצחק: קולנוע (**שקיעה כפרית**, עם עובד, תשל"ו)

כהנא-כרמון עמליה: לב הקיץ לב האור; במעלה גשר הברווז הירוק (**כאן נגור – חמש נובלות**, הקיבוץ המאוחד, תשנ"ו)

פוקנר ויליאם: אמבר מובער (**סימן קריאה** 1, 1972)

קנז יהושע: מומנט מוסיקלי; בין לילה ובין שחר (**מומנט מוסיקלי**, הקיבוץ המאוחד, תש"מ).

שופמן גרשון: בבית זר (**כתבים**, כרך א, דביר, 1960)

ב. יש לבחור **שלושה** סיפורים מבין הסיפורים האלה:

מגן מירה: לא קיבלו אותי לצבא (**כפתורים רכוסים היטב**, כתר, 1994)

עוז עמוס: הר העצה הרעה (**הר העצה הרעה**, עם עובד, תשל"ו)

קציר יהודית: שלאפשטונדה (**סוגרים את הים**, קיבוץ המאוחד, תש"ן)

רביקוביץ דליה: עננים (**מוות במשפחה**, עם עובד, תשל"ו)

שבתאי יעקב: אדושם (**הדוד פרץ ממריא**, הקיבוץ המאוחד, תשמ"ה)

שלום עליכם: פרקי שיר השירים (**מפסח עד פסח**, הוצאת אל"ף, ספרית פועלים, 1982)

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

רומן

יש לבחור **שלושה** רומנים – אחד מקבוצה א ושניים מקבוצה ב.

א. יש לבחור רומן אחד מבין הרומנים האלה:

אלמוג רות: שורשי אוויר (כתר, 1987)

גרוסמן דוד: ספר הדקדוק הפנימי (הקיבוץ המאוחד, תשנ"א)

מורנטה אלזה: האי של ארתורו (הקיבוץ המאוחד, 1997)

קנז יהושע: התגנבות יחידים (עם עובד, 1986)

לחילופין אפשר לבחור את **שתי** הנובלות האלה (**שווה-ערך לרומן אחד**):

זיסקינד פטריק: סיפורו של מר זומר (עם עובד, 1997)

קנז יהושע: נוף עם שלושה עצים (עם עובד, תשס"א, 2000)

ב. יש לבחור **שני** רומנים מבין הרומנים אלה:

איתן רחל: ברקיע החמישי (עם עובד, תשל"ב)

אלבוים דב: זמן אלול (עם עובד, תשנ"ז)

באר חיים: נוצות (עם עובד, תש"מ); חבלים (עם עובד, תשנ"ח)

ברבש בני: מי פירסט סוני (הקיבוץ המאוחד, תשנ"ד)

ברטוב חנוך: רגל אחת בחוץ (עם עובד, תשנ"ד)

זרחי נורית: משחקי בדידות (ידיעות אחרונות, 1999)

עוז עמוס: פנתר במרתף (כתר, 1995)

קאמי אלבר: אדם הראשון (עם עובד, תשנ"ה)

רות הנרי: ואולי שנה (כנרת, 1984)

רותם יהודית: קריעה (עם עובד, תשנ"ז)

שאמי רפיק: חופן של כוכבים (שוקן, 1996)

שירה

יש לבחור **שישה** שירים מבין השירים האלה:

אדף שמעון: שדרות (המונולוג של איקרוס, הקיבוץ המאוחד, 1997)

אלמוג אהרון: אכן הייתה ילדות (**אביב עצבות ביהודה**, ספרית פועלים, 1956); איך

הייתה אמי; שבתי בערוב ימי (**רחוב הרצל**, עם עובד, 1978)

בז'ראנו מאיה: השתהיתי או איחרתי (**אנסה לגעת בטבור בטני**, הקיבוץ המאוחד, 1997)

ביאליק: פרידה (**שירים**, דביר, 1997)

בת מרים יוכבד: אימא (מתוך: דמויות באופק, **שירים**, ספרית פועלים, 1972)

נספח לשאלון 107,008302, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

- זלדה:** בתור הילדות פרי חדש; משירי הילדות (**שירי זלדה**, הקיבוץ המאוחד, 1985)
- חייק יואב:** סבי הגיע מעץ התמרים (**מאה שנים מאה יוצרים**, בימת קדם לספרות, 1999)
- ישורון אבות:** תחלופה (**כל שירי אבות ישורון**, כרך ב, הקיבוץ המאוחד, 1997)
- עמיחי יהודה:** אמי אפתה לי את כל העולם (**שירים: מבחר 1948-1962**, ספרית פועלים, 1975)
- פגיס דן:** חמקה לה ילדוּתִי (**כל השירים**, הקיבוץ המאוחד ומוסד ביאליק, 1991)
- קובנר אבא:** הילד השעין את ראשו (**כל שירי אבא קובנר**, כרך א, מוסד ביאליק, 1997)
- רביקוביץ דליה:** זיכרונות חמים; תמונה (**כל השירים עד כה**, הקיבוץ המאוחד, 1995)
- שמאס אנטון:** שירים לאבי (**שירה צעירה**, אנתולוגיה, עקד, 1980)

נושא ד – "בכול צופייה והכול צפוי בה" – סוגיות ארספואטיות

בלימוד הנושא יש להתמקד בשלוש סוגיות מרכזיות: יחסי מציאות-אמנות, יחסי יוצר-יצירה ויחסי מחבר-קורא, כפי שהן עולות מתוך יצירות ארספואטיות ומתוך מאמרים של יוצרים ושל חוקרי ספרות.

סוגיית היחסים בין מציאות לאמנות תעסוק בשאלות כגון אלה:

- תכלית האמנות.
- התפיסות השונות לגבי היחסים בין מציאות לאמנות (האמנות כחיקוי, כייצוג או כבדיה אוטונומית).
- ערך האמנות מול ערך החיים.

סוגיית היחסים בין יוצר ליצירה תעסוק בשאלות כגון אלה:

- מקור היצירה.
- תהליך היצירה (רציונלי, מתוכנן ומודע, ספונטני ומקורו בהשראה).
- היצירה – כורח או בחירה?
- מידת הנוכחות (העקבות) של מקורות ביוגרפיים ביצירה.

סוגיית היחסים בין מחבר לקורא תעסוק בשאלות כגון אלה:

- היחסים בין היוצר לקהל הקוראים, לקהילתו, לזמנו (הן במצבים של קבלה והערצה והן במצבים של דחייה ונטישה).
- הדימויים השונים של דמות המשורר (נביא, הלך, מכשף השבט).
- האם ליוצר יש תפקיד ציבורי?

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

במסגרת הנושא יילמדו **שנים-עשר שירים**, שישו סיפורים, מחזה אחד, קטע אחד מן המיתולוגיה, מסה אחת ורומן אחד, כמפורט להלן.

שירה

יש לבחור **שנים-עשר שירים** – שבעה מקבוצה א וחמישה מקבוצה ב.

א. יש לבחור **שבעה שירים** מבין השירים האלה:

אבן גבירול שלמה: אני השר (שירמן חיים, השירה העברית בספרד ובפרובנס, מוסד ביאליק, 1960)

ביאליק חיים נחמן: הברכה (שירים, דביר 1997) או **אלתרמן נתן:** השיר הזר; הנה העצים; עוד חוזר הניגון (שירים שמכבר, הקיבוץ המאוחד, 1972)

גולדברג לאה: משירי הנחל (שירים, כרך ב, ספרית פועלים; מוקדם ומאוחר, ספרית פועלים, 1978) או: **רחל:** ספר שירי; ניב; נפתולים (שירת רחל, דבר, תשמ"א)

ב. יש לבחור **חמישה שירים** מבין השירים האלה:

אבידן דוד: סאדוסנטיציזם; תרומה צנועה לתיאוריה של הפואטיקה (שירים שימושיים, א' לוי-אפשטיין, 1973)

אלתרמן נתן: בדרך הגדולה (שירים משכבר, הקיבוץ המאוחד, 1972); הבקתה; הספרים (שירים, כרך ב, הקיבוץ המאוחד, תש"ל); הערת שוליים

ביאליק חיים נחמן: דבר; חלפה על פניי; שירתך; זוהר (שירים, דביר, 1997)

ברכט ברטולד: גלות המשוררים (גלות המשוררים, הקיבוץ המאוחד, תשל"ח)

גולדברג לאה: על עצמי (מוקדם ומאוחר, ספרית פועלים, 1978)

גורדון י"ל: טיפה זו מה יהא עליה?; השירה מאין תימצא? (כתבי יל"ג – שירה, דביר, 1964)

גלבוע אמיר: הולדת השיר; כמו שאני הולך (כל השירים, כרך א, הקיבוץ המאוחד, 1987)

גרינברג אורי צבי: העוגבר

וולך יונה: בעיות זהות (תת הכרה נפתחת כמו מניפה, ספרי סימן קריאה, הקיבוץ המאוחד, 1992)

ויזלטיר מאיר: קח

זך נתן: הצייר מצייר (שירים שונים, הקיבוץ המאוחד, 1974); השיר הנכון (כל החלב והדבש, עם עובד, 1971)

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

- זמיר שלמה:** מה אתה שר, משורר (הקול מבעד לענף, ספרית פועלים, 1990)
- חייק יואב:** זה שנים במסע (חוש שביעי, הקיבוץ הארצי השומר הצעיר, 1988)
- חלפי אברהם:** לו כינור אני; השיר (שירים, הקיבוץ המאוחד, 1988)
- ט' כרמי:** חץ (התנצלות המחבר, דביר, 1974; שירים: מבחר 1951-1994, דביר, 1994)
- טשרניחובסקי שאול:** יום זה יולד בו שיר (כל כתבי טשרניחובסקי, עם עובד, 1990)
- מנגר איציק:** קבצנים ופייטנים (משירי טווס הזהב, כרמל, 1995)
- סיוון אריה:** את שירי אני כותב (גבולות החול, הקיבוץ המאוחד, 1994); שיר מתהפך שיש לו שני סיומים חלופיים (כף הקלע, הקיבוץ המאוחד, 1989)
- פגיס דן:** בגוש השיש; פואטיקה קטנה; בתים (כל השירים, הקיבוץ המאוחד ומוסד ביאליק, 1991)
- פנקס ישראל:** כתב (בים העתיק שלנו, אבן חושן, 1999)
- פרייל גבריאל:** הערה ביוגרפית; הצייד העייף; הסברה של שורה ראשונה; פירוש של שיר; נופה של שורה מן העט התמה (מתוך זמן ונוף, מוסד ביאליק, 1972)
- קורזקובה חוה ברכה:** בהיותי משוררת לקחתי אשראי (כתונת הפסים, ספרית פועלים, 1998)
- רביקוביץ דליה:** אתה בודאי זוכר; תקוות המשורר; בקבוק במים (כל השירים עד כה, הקיבוץ המאוחד, 1995)
- שימבורסקה ויסלבה:** אטלנטיס; רשמים מהתאטרון (אטלנטיס, עכשיו, 1993)
- סיפור קצר**
- יש לבחור שישה סיפורים – שלושה מקבוצה א ושלושה מקבוצה ב.
- א. יש לבחור שלושה סיפורים מבין הסיפורים האלה:**
- בורחס חורחה לואיס:** המראה והמסכה (ספר החול, כתר, 1982)
- כהנא-כרמון עמליה:** נעימה ששון כותבת שירים (בכפיפה אחת, הקיבוץ המאוחד, 1971)
- עגנון שמואל יוסף:** אגדת הסופר (אלו ואלו, שוקן, 1978)
- פיילי גרייס:** שיחות עם אבי (סימן קריאה, 16-17, 1973; סיפורים אמריקאיים משנות ה-60 וה-70, עם עובד, 1993)
- קפקא פרנץ:** אמן התענית או יוזפינה הזמרת (סיפורים ופרקי התבוננות, שוקן, 1967; סיפורים ופרוזה קטנה, שוקן, 1993)
- ב. יש לבחור שלושה סיפורים מבין הסיפורים האלה:**

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

- אלן וודי:** פרשת קוגלמאס (חיסול חשבונות, אדם מוציאים לאור, 1984)
- ביאליק חיים נחמן:** ספיח (סיפורים, דביר, 1953; מוסד ביאליק, תשט"ו)
- בל היינריך:** שתיקותיו המקובצות של ד"ר מורקה
- בלזק אונורה דה:** יצירת המופת הנעלמה (יצירת המופת הנעלמה, כרמל 1988)
- דולן ציפורה:** תערוכת הצילומים של גילה בורובסקי בגלריה הלבנה בתל-אביב (מזג אוויר נפלא צפוי מחר, זמורה ביתן, 1988)
- יהושע א"ב:** שתיקה הולכת ונמשכת של משורר (כל הסיפורים, הקיבוץ המאוחד, 1993)
- עגנון שמואל יוסף:** עם ליבי (אלו ואלו, שוקן, 1978); מזל דגים (הוצאת בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי, 1981)
- פו אדגר אלן:** הדיוקן הסגלגל (סיפורי אימה ומיסתורין, גוונים, עקד, תשנ"ג)
- פירנדלו לואיג'י:** יממה אחת; הג'ארה (סיפורי מסכה, כרמל, תשמ"ט)
- קורטאזאר חוליו:** המנאדות (סוף המשחק, כתר, 1985)
- קפקא פרנץ:** צער ראשון (סיפורים ופרקי התבוננות, שוקן, 1967; סיפורים ופרוזה קטנה, שוקן, 1993)

דרמה

- יש לבחור מחזה אחד מבין המחזות האלה:
- אלתרמן נתן:** פונדק הרוחות (הקיבוץ המאוחד, 1974)
- ברקר הווארד:** תמונות מהוצאה להורג (אנה גלקטיה), (ספרית התאטרון, בית צבי)
- פירנדלו לואיג'י:** שש נפשות מחפשות מחבר (המרכז הישראלי לדרמה, 1984)
- צ'כוב אנטון:** בת השחף (ארבעה מחזות, עם עובד, 1973; השחף, אור-עם, 1993)

מיתולוגיה

- אובידיוס:** אורפאוס (מטמורפוזות, מוסד ביאליק, 1965, כרך ב, עמ' 384-388) או פיגמליון (מטמורפוזות, מוסד ביאליק, 1965, כרך ב, עמ' 395-398)

מסה

- ביאליק חיים נחמן:** גילוי וכיסוי בלשון (אורנים, מדרשה, 1997) או עוז עמוס: באור התכלת העזה (באור התכלת העזה, ספרית פועלים, 1979)
- רומן

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

יש לבחור רומן אחד מבין הרומנים האלה:
ג'ויס ג'ויס: דיוקנו של האמן כאיש צעיר (עם עובד, תשל"א)
המסון קנוט: ויקטוריה (עם עובד, תשנ"ג)
הסה הרמן: נרקיס וגולדמונד (שוקן, תשל"ח)
ויילד אוסקר: תמונתו של דוריאן גריי (אור-עם, תשמ"ד)
מאן תומאס: מוות בוונציה; טוניו קריגר (**מוות בוונציה וסיפורים אחרים**, כתר, תשמ"ח);
וידויי ההרפתקן פליכס קרול (ספרית פועלים, תש"מ)
מגד אהרון: החי על המת (עם עובד, תשכ"ה); מחברות אביתר (הקיבוץ המאוחד, תשל"ג);
הגמל המעופף ודבשת הזהב (עם עובד, 1982)
קסטל-בלום אורלי: המינה ליזה (כתר, 1995)

נושא ה – לא הכול ריאליסטי ... – מן המיתולוגי אל הפנטסטי

בדרך כלל תיוג יצירה כלא-ריאליסטית נשען על השוואתה – במפורש או לא במפורש –
לנורמות של הריאליזם כזרם ספרותי (שהוא למעשה הזרם הדומיננטי בתכנית הלימודים
בכללה). ההשוואה לנורמות האלה בולטת במיוחד כשמדובר בסיפורת פנטסטית, שעל-פי
התפיסה של התאורטיקן טודורוב, כוללת רק את היצירות שבהן הדמות או הקוראים
מתנסים בהיסוס לגבי המעמד האונטולוגי של תופעות ושל התרחשויות בעולם המסופר:
היה או לא היה?

כותרת הנושא רומזת לכך, כי הגדרתו כאן גמישה ורחבה ומאפשרת את הכללתן של
יצירות מסוגים שונים: סיפורים מיתולוגיים, סיפורי מעשיות, אלגוריות, סיפורת פנטסטית
ומדע בדיוני. במילים אחרות, היצירות שנכללו כאן הן יצירות שקוראים מן השורה
יתארו אותן כיום כבלתי ריאליסטיות, כיצירות המשקפות עולם שאינו פועל על-פי כללי
המציאות המוכרים לנו. אמרנו "קוראים עכשוויים" כדי לרמוז על-כך שההכרעה – מה
מציאותי ומה דמיוני – עשויה להשתנות בהקשרים היסטוריים ותרבותיים שונים. למשל:
בעבור היווני בן-זמנו של הומרוס, סיפורי האודיסאה נתפסו, קרוב למדי, כעובדתיים
ממש, בעוד שבעיני אובידיוס, מחבר ה**מטמורפוזות** (48 לפנה"ס –), הם נחשבו כסיפורים
דמיוניים.

במסגרת לימוד הנושא יועלו שאלות מרכזיות כגון:

- ביטויי החריגה מייצוג ריאליסטי.
- המציאות המוצגת ביצירה שאינה עולה בקנה אחד עם המוכר לנו.
- קשר בין אירועים שאינו מסתבר באופן לוגי.
- האם מה שנראה לקוראים מודרניים לא-מציאותי נראה בהכרח כך גם לנמענים
המיידיים של היצירה? (ראו לעיל הערה בקשר לסיפורי המיתולוגיה).
- סוגים שונים של חריגות: המיתולוגי, הפנטסטי, המופלא, האלגורי, המדע הבדיוני.

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

- מגמותיה של החריגה, כגון: שאיפה לרתק את הקוראים; הפלגה לעולמות אחרים – אסקפיזם, שאיפה למסתורין וחתירה אל מעבר לנגלה; הרחקת עדות לצורך ביקורת חברתית; שיקוף מצבי נפש קיצוניים וכדומה.
- בעיות של פרשנות הנובעות ממהות הפנטסטי לסוגיו (פרשנות פסיכולוגית, חברתית, מטפיזית).

במסגרת הנושא יילמדו **שמונה** סיפורים, נובלה **אחת**, מחזה **אחד** ושני רומנים, כמפורט להלן.

סיפור קצר

יש לבחור **שמונה** סיפורים – ארבעה מקבוצה א וארבעה מקבוצה ב.

א. יש לבחור **ארבעה** סיפורים מבין הסיפורים האלה (סיפור **אחד** מאת כל יוצר):

יהושע א"ב: חתונתה של גליה; גאות הים (עד חורף 1974, הקיבוץ המאוחד, תשל"ה)

עגנון שמואל יוסף: הנרות; אל הרופא; פת שלמה (סמוך ונראה, שוקן, תשנ"ז)

פו אדגר אלן: הבור והמטוטלת; נפילת בית אשר; החתול השחור (הבור והמטוטלת, קלאסי-כיס, עם עובד, 1997; מעשי הרצח ברחוב מורג, מחברות לספרות, 1965)

קפקא פרנץ: רופא כפרי (גזר דין וסיפורים אחרים, קלאסי-כיס, עם עובד, 1997)

סיפורים ופרוזה קטנה, שוקן, 1993; יציר כלאיים (תיאור של מאבק, שוקן, 1989)

ב. יש לבחור **ארבעה** סיפורים מבין הסיפורים האלה:

אורפז יצחק: נמלים (עם עובד, תשנ"ח)

בורחס חורחה לואיס: הדיסקוס; המראה והמסכה (ספר החול, כתר, 1982)

הופמן את"א: איש החול (סיפורי הופמן, הקיבוץ המאוחד, 1990)

טיק לודוויג: אקברט הבלונדי (הנסיכה ברמבילה, הקיבוץ המאוחד, ספרי סימן קריאה, 1988)

מופאסן גי דה: המתה (השמכאן, הקיבוץ המאוחד, 1999)

סמית שוהם: גואדלופה (ליבי אומר כי זיכרוני בוגד בי, כתר, 1996)

צ'אפק קארל: האיש שידע לעופף (סיפורים והומורסקות, דביר, תשנ"ו)

קורטאזר חוליו: אחרי ארוחת הצהריים (סוף המשחק, כתר, 1985)

נספח לשאלון 107,008302, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

קרת אתגר: דבק מטורף (צינורות, עם עובד 1992)

תמוז בנימין: הפרדס (הקיבוץ המאוחד, תשל"ב)

נובלה

יש לבחור נובלה אחת מבין הנובלות האלה:

בשביס-זינגר יצחק: מעשה טישוויץ (חורבן קרשב, כרמל, תשס"א, 2000)

ג'יימס הנרי: פיתול כפול (בבל, תשס"ב – 2001)

פון שמיסו אדלברט: הצל או המעשה המופלא בפטר שלמיל (הנסיכה ברמבילה, הקיבוץ

המאוחד – ספרי סימן קריאה, 1988; קלאסי-כיס, עם עובד, 1998)

דרמה

יש לבחור מחזה אחד מבין המחזות האלה:

אלתרמן נתן: פונדק הרוחות (הקיבוץ המאוחד, 1974)

יונסקו יוג'ין: הקרנפים (אור-עם, תשמ"ד)

רומן

יש לבחור שני רומנים מבין הרומנים האלה:

הקסלי אלדוס: עולם חדש מופלא (זמורה ביתן, 1985)

וילד אוסקר: תמונת דוריאן גריי (אור-עם, תשמ"ד)

מארקס גרסיה: מאה שנים של בדידות (עם עובד, תשל"ב)

מוריסון טוני: חמדת (הקיבוץ המאוחד, תשנ"ה)

קאלווינו איטלו: אם בלילה חורפי עובר אורח (ספרית פועלים, 1990)

קסטל בלוס אורלי: דולי סיטי (זמורה ביתן, תשנ"ב);

קרול לואיס: הרפתקאות אליס בארץ הפלאות (הספרייה החדשה, 1997); אליס בארץ

המראה (הספרייה החדשה, 1999)

שלו מאיר: עשו (עם עובד, תשנ"א)

נושא ו – נשיות וגבריות: ייצוגי מיגדר בספרות

בכל טופס רשמי שאנו מתבקשים למלא כלולות משבצות המין: זכר או נקבה. אנו ממלאים את המשבצות האלה ללא כל קושי, ממש כשם שאנו ממלאים במשבצת את שמנו. למה, ולאילו צרכים, עלינו לציין את מיננו הביולוגי? מתי זה הכרחי, מתי זה מזיק ומתי זה מועיל לנו?

מה הקשר בין זכר לגבר מצד אחד, בין נקבה לאשה מצד אחר? "אישה אינה נולדת אישה,

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

היא נעשית אישה" כתבה סימון דה-בובאר. ומה לגבי הגבר? האם אנו נולדים להיות גברים ונשים, או שהתרבות, ובכללה הספרות, מבנה את זהותנו המינית? במילים אחרות, מה בין מין ביולוגי, שאנו נולדים, ובין מיגדר, אותה זהות מינית נרכשת הנראית לנו כה צפויה ומובנת מאליה?

אף כי השאלות האלה נבחנו בעיקר על-ידי נשים במסגרת הביקורת הפמיניסטית של החברה והתרבות לתחומיה, יש מקום – ובעיקר בין מתבגרים צעירים – לבחון אותה באמצעות דיאלוג משותף בין בנות לבנים. מן הראוי שגם מושא הבדיקה יהיה דו-צדדי: ייצוגי גבריות וייצוגי נשיות ומערכת היחסים המתקיימת בין נשים לגברים במסגרת מערכת הייצוגים המיגדרית הזאת.

העיסוק הביקורתי בייצוגי מיגדר הוא חלק מהותי ומרכזי בפרויקט דינמי ורב-פנים המתקיים בעשורים האחרונים בתחומים שונים של ביקורת התרבות המערבית. במסגרת הזאת נבדוק מחדש – באמצעות אופנים של התבוננות פוסט-מודרנית ובאמצעות שיטות פרשניות מגוונות – את השיח ההגמוני, המערבי (או אשכנזי), הגברי והלבן כשיח המשקף ייצוגים של מה שנראה 'טבעי', מובן מאליו ונכון תמיד, בבחינת אמת אוניברסלית. הבדיקה הביקורתית הזאת תלווה בחתירה לחשוף את יחסי הכוחות העומדים מאחורי מערכת הייצוגים הזאת, את 'בעלי הרווחים' המעוניינים בשכפולה ואת הקולות המודברים תחתיה או הנדחקים לשוליה.

הקולות הבלתי מיוצגים האלה יכולים להיות קולותיהם של מיעוטים אתניים ושל 'צבעונים', שסבלו דיכוי והשפלה במסגרת התרבות המערבית ה'לבנה', של עמים שלמים שהתקיימו תחת שלטון קולוניאליסטי אירופי במשך מאות שנים, וכן של נשים בתרבויות שונות המתנהלות על-פי אמות מידה גבריות פטריארכליות. הקולות השונים האלה עשויים לעתים להיפגש וליצור קואליציות סביב מצע אידאולוגי משותף, אך לעתים הם גם מתפצלים או מתנגשים ביניהם.

הספרות, כמו תחומי אמנות אחרים, עשויה לשכפל ולחזק ייצוגי מיגדר קיימים, כשם שהיא עשויה לקעקע אותם. כקוראי ספרות אנו עשויים להסכים עם סטראוטיפים מיניים או לחשוף אותם בתור מה שהם, ולפרק את חזותם האוניברסלית.

במסגרת לימוד הנושא תישאלנה שאלות מרכזיות כגון:

- כיצד נשיות וגבריות מיוצגות ביצירות ספרות? אילו תכונות מיוחסות לדמויות גבריות ונשיות ביצירה? האם אלה תכונות סטראוטיפיות (כגון נשיות – פסיביות, רכות, רגשנות, נאמנות, תלות, 'מלאכיות', אך גם חושניות, ארציות, ערמוניות, שטניות; לעומת גבריות – אקטיביות, קשיחות, שכלתנות, נועזות, עצמאות). ובהמשך לכך, מה משתמע מחלוקה מעין זאת? באיזו מידה דמויות נשיות ביצירה מוגדרות כבנות, כרעיות, כאימהות, ובאיזו מידה דמויות גבריות מוגדרות על-פי תפקודן החברתי-תרבותי?

- ולהפך: האם ניכר ביצירה ערעור של דיכוטומיות מיגדריות מקובלות, ואם כן, האם

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

הערעור הזה מוצג כרצוי או כמאיים? האם תפיסת העולם העולה מהיצירה מקבעת את הקיים או שואפת לטלטל אותו? שמרנית או מהפכנית? נשים בלבוש גברים, ולהפך: מה משרתת התחפושת המוגדרית? (חתרנות תחת הדיכוטומיה המיגדרית: תחבולה קומית?)

- כיצד מוצגים יחסי הכוחות וחלוקת העבודה בין נשים לגברים ב'רשות הכלל', בזיקה למעמד בתחום הדת וההלכה ובזיקה לכינון הלאום ולהקמת המדינה?
- מיהו בעל 'המבט' ביצירה ובמי הוא מתבונן – גבר באישה, אישה בגבר, אישה באישה? מה משתמע מכך?
- יוצרים מול יוצרות: האם קיימים הבדלים באופן הייצוג של דמויות גברים ושל דמויות נשים ביצירותיהם?

במסגרת הנושא יילמדו **שלושה** מדרשים, קטע **אחד** מן המיתולוגיה, **שישה** סיפורים, נובלה **אחת**, **שישה** שירים, מחזה **אחד** ורומן **אחד**, כמפורט להלן.

ספרות מדרשית

יש לבחור **שלושה** מדרשים מבין המדרשים האלה:

"אמרו: מעשה בשתי אחיות שהיו דומות זו לזו" (**ספר האגדה**, קפט, עמ' תצג; **במדבר רבה** פרשה ט; תנחומא נשא)

"מעשה באישה אחת בצידון" (צימרמן דוד, **שמונה סיפורי אהבה מן התלמוד והמדרש**, עמ' 44; **שיר שירים רבה**, פרשה א, סימן לא)

קובץ מדרשים על ברוריה אשת ר' מאיר (**ספר האגדה**, חלקים א–ג, עמ' קצ–קצא)
 "מעשה חולדה ובור" (**ספר האגדה**, נ, עמ' תפד; **אוצר מדרשים** (אייזנשטיין, עמ' קסא; **בבלי תענית** ח, עא)

"ר' חנניה בן חכייני ור' שמעון בן יוחיי" (צימרמן דוד, **שמונה סיפורי אהבה מן התלמוד והמדרש**; פרנקל יונה, **עיונים בעולמו הרוחני של סיפור האגדה**, עמ' 105; **בראשית רבה** צה)

"רבי עקיבא היה רועה של בן כלבא שבוע" (פרנקל יונה, **מדרש ואגדה**, כרך ב, האוניברסיטה הפתוחה, 1996; **הסיפור המיניאטורי**, מכון שון, עמ' 111; **בבלי כתובות** סב, עא–עב)

"רבי רחומי היה מצוי לפני רבא במחוזא" (צימרמן דוד, **שמונה סיפורי אהבה מן התלמוד והמדרש**, עמ' 14; פרנקל, **עיונים בעולמו הרוחני של סיפור האגדה**, הקיבוץ המאוחד, 1981; **הסיפור המיניאטורי**, עמ' 119; **בבלי כתובות**, סב, עב)

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

יש לבחור קטע אחד מבין הקטעים האלה:

אובידיוס: נרקיס ואקו (**מטמורפוזות**, מוסד ביאליק, 1965, כרך א, עמ' 124-131); פיגמליון (**מטמורפוזות**, מוסד ביאליק, 1965, כרך ב, עמ' 395-398)

סיפור קצר

יש לבחור **שישה** סיפורים – ארבעה מחטיבה א ושניים מחטיבה ב.

חטיבה א

יש לבחור **ארבעה** סיפורים מבין הסיפורים האלה (סיפור אחד מכל קבוצה):

א. בארון דבורה: כעלה נידף; כריתות (**פרשיות**, מוסד ביאליק, תשכ"ח); גניזה (נוסח א, המחצית הראשונה, עורכת גוברין נורית, מוסד ביאליק, תשמ"ח)
שופמן גרשון: אהבה (**כתבים** א, דביר, 1960)
שטיינברג יעקב: בין לבני הכסף; בת ישראל (**ילקוט סיפורים**, יחדיו, תשכ"ו)

ב. אלמוג רות: מרתה תמתי עד נצח (**נשים**, כתר, 1988)
כהנא-כרמון עמליה: אני לא משותקת, אתה לא אילם (**למעלה במונטיפר**, הקיבוץ המאוחד, 1984); הינומה (**שדות מגנטיים**, הקיבוץ המאוחד, 1977)

ג. בן נר יצחק: קולנוע (**שקיעה כפרית**, עם עובד, תשל"ו)
קורן ישעיהו: ברזני (**יונים לא עפות בלילה**, הקיבוץ המאוחד, 1989)

ד. פוקנר ויליאם: ורד לאמילי (**סיפורי אימה ומסתורין**, גוונים, עקד, תשנ"ג)
פיילי גרייס: עניין בחיים; נושא של ילדות (**הפרעותיו הקטנות של האדם**, עם עובד, תשנ"א)

חטיבה ב

יש לבחור **שני** סיפורים מבין הסיפורים האלה:

אלישבע: ימים ארוכים (**מקרה טפל ועוד חמישה סיפורים**, משרד הביטחון, 1976)
אלמוג רות: הצטמצמות; חמש פגישות (**נשים**, כתר, 1986); פינה טובה (**תיקון אמנותי**, כתר, 1993)

ביאליק חיים נחמן: אגדת שלושה וארבעה, נוסח ב (**כל כתביו**, דביר, תשכ"ח)
ברדיצ'בסקי מיכה יוסף: קלונימוס ונעמי (**כתבי מיכה יוסף ברדיצ'בסקי**, דביר, תשכ"ה)
בשביס זינגר יצחק: ינטל, בחור ישיבה (**ינטל בחור ישיבה וסיפורים אחרים**, עם עובד, 1990)

גילמן שרלוט: הטפט הצהוב (**סיפורי אימה ומסתורין**, גוונים, עקד, תשנ"ג)

הדיה יעל: חיות מחמד (**שלושה סיפורי אהבה**, עם עובד, 1997)

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

הנדל יהודית: המכתב שהגיע בזמן; כסף קטן (**כסף קטן**, הקיבוץ המאוחד, תשמ"ח)
הראבן גיל: רחמים (**הבוקר הרגתי איש**, כתר, 1997)
טיק לודוויג: אקברט הבלונדי (**הנסיכה ברמבילה**, הקיבוץ המאוחד – ספרי סימן קריאה, 1988)
יהושע א"ב: תרדמת היום (**תשעה סיפורים**, הקיבוץ המאוחד, תשל"א)
ליברכט סביון: בדרך לסיידר סיטי (**סוסים על כביש גהה**, ספרית פועלים, תשמ"ח); חסד
(**סינית אני מדברת אליך**, כתר, 1993)
סמיט שוהם: גוואדלופה (**הסיפור החדש**, כתר, 1995)
פו א"א: לאונורה (**סיפורים**, מחברות לספרות, 1947)
קארבר ריימונד: הם לא בעלך (**אף אחד לא אמר שום דבר**, עם עובד, תשנ"ד); על מה
אנחנו מדברים כשאנחנו מדברים על אהבה (**על מה אנחנו מדברים כשאנחנו מדברים על אהבה**, עם עובד, תשנ"ג)
שטיגליץ אפרת: גולד פיש (**סיפור אמריקאי**, עם עובד, 1993)

נובלה

יש לבחור נובלה אחת מבין הנובלות האלה:
עגנון שמואל יוסף: שבועת אמונים (**עד הנה**, שוקן, 1977); גבעת החול (**על כפות מנעול**, שוקן, 1978)

שירה

יש לבחור **שישה** שירים – שלושה מחטיבה א ושלושה מחטיבה ב.

חטיבה א

יש לבחור **שלושה** שירים מבין השירים האלה (**אחד** מכל קבוצה):

א. אבולעפיה: חשך, אהה, תארי (**כחוט השני**, הקיבוץ המאוחד, 1979)
אלתרמן נתן: העלמה; לבדך (**כוכבים בחוץ**, מחברות לספרות, 1956)
ביאליק ח"נ: העיניים הרעבות; איך (**שירים**, דביר, 1997)
עמנואל הרומי: זה לי שנתיים (**צורר זהובים**, מכון בן צבי ואוניברסיטת בן-גוריון, תשנ"ח)

פוגל דוד: בנטות היום; כל הלילה (**כל השירים**, הקיבוץ המאוחד, 1998)

ב. גולדברג לאה: אולי אינך יפה כל-כך (מתוך אהבתה של תרזה די-מון); היית לי
כאדמה ברוכה (מתוך: סונטות אהב"ה, **מוקדם ומאוחר**, ספרית פועלים, 1970)

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

ראב אסתר: אני תחת האטד; פורטרט של אשה (כל השירים, זמורה ביתן, 1988)
ג. וולך יונה: אני שוב מתאהב (מופע, הקיבוץ המאוחד, 1985); עברית (תת ההכרה
 נפתחת כמו מניפה, הקיבוץ המאוחד, 1992)
רביקוביץ דליה: המריונטה; סינדרלה (כל השירים עד כה, הקיבוץ המאוחד, תשנ"ה)

חטיבה ב

יש לבחור שלושה שירים מבין השירים האלה:

בר-יוסף חמוטל: שלושים שנים משותפות; די מהר אפשר ללמוד מילים בשפה זרה (הלא, כרמל, 1998)

גולדברג לאה: שיר הנערה (מוקדם ומאוחר, ספרית פועלים, 1970); אלי (עם הלילה הזה, ספרית פועלים, תשכ"ד)

גורי חיים: שהדי במרומיה; מתקשטת ארוכות (הבא אחרי, הקיבוץ המאוחד, 1994);

השירים, מוסד ביאליק והקיבוץ המאוחד, 1998

הרכבי חדווה: ילדה מאושרת מאוד (אני רוצה רק להגיד לך, ספרית פועלים, 1985)

ויזלטיר מאיר: קווים לדמות אהבתי (דבר אופטימי עשיית שירים, זמורה ביתן, 1984)

זלדה: כאשר חי המלך (שירי זלדה, הקיבוץ המאוחד, 1985)

זרחי נורית: והיא יוסף (מתוך המחזור 'משירי המלכה המטורפת', אישה ילדה אישה, ספריית פועלים, 1983); בימים שהייתי אולד לידי (הליקון 16, 1988)

חייק יואב: ואני כך האשה (לוח מודעות, ביתן, 1997)

חלפי אברהם: עטור מצחך זהב שחור (שירים, כרך א, הקיבוץ המאוחד, 1987)

ט' כרמי: סיפור (שירים, מבחר 1951-1994, דביר, 1994)

טשרניחובסקי שאול: את אינך יודעת (שיר י מתוך שירים לאילאיל, שירים, דביר, 1968)

ר' יהודה הלוי: שלום לצביה נערה (שירמן חיים, השירה העברית בספרד ובפרובנס, מוסד ביאליק, 1960)

לאור יצחק: על הפו בלעדיך (שירים בעמק הברזל, עם עובד, 1990); לחם, חוק (כאין, הקיבוץ המאוחד, 1999)

לנסקי חיים: לילות לילך (ילקוט שירים, יחדיו, 1973)

מוסל אליעזרוב יהודית: קרעים בהינומה (תולדות, ספרית פועלים, 1988);

משעול אגי: נוקטרונו אג (ראה שם, הליקון, תג, 1999)

עמיחי יהודה: איך זה להיות אישה? (מתוך המחזור 'משער אכזיב', עכשיו ברעש, שוקן, 1975); בלדה על צריף ההלבשה (שלווה גדולה: שאלות ותשובות, שוקן, 1980)

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

עמנואל הרומי: לו קוממיות הלכה היעלה; מי האמין עפרה; נפשי בקרבי תחשוב מחשב (מחברות, כרך 2, מוסד ביאליק, 1957)

פנחס-כהן חוה: קריעה (מסע אילה, הקיבוץ המאוחד, 1994)

קווה דליה: שורת נשים שקטה (אשה עיגול, הקיבוץ המאוחד)

ש' שפרה: שוב; ברדלס; מבט; שנים (שירי מדבר, הקיבוץ המאוחד, 1972); תהומות (חצבים נרות נשמה, הקיבוץ המאוחד, 1972)

שטיינברג יעקב: הרבה חידות יש בחיים (כל כתביו, דביר, 1957)

דרמה

יש לבחור מחזה אחד מבין המחזות אלה:

איבסן הנריק: האישה מן הים (התאטרון הקאמרי, בית בובות (אור עם, 1983)

ויליאמס טנסי: ביבר הזכוכית (אור-עם, 1982)

לורקה גרסיה: בית ברנרדה אלבה (אור-עם, תשמ"ט); ירמה (עם עובד, תשמ"ט)

רומן

יש לבחור רומן אחד מבין הרומנים האלה:

אוסטון ג'יין: בינה ורחשי לב (ספרית מעריב, 1986; בתרגום אחר: תבונה ורגישות, אור-עם, 1996)

אלמוג רות: מוות בגשם (כתר, 1982)

בלזאק אנוורה דה: סאראזין (הקיבוץ המאוחד, תשל"ט)

גולדברג לאה: והוא האור (ספרית פועלים, 1994)

גור בתיה: אבן תחת אבן (כתר, 1988)

הורן שפרה: ארבע אמהות (ספרית מעריב, 1996)

הראבן שולמית: עיר ימים רבים (עם עובד, 1983)

וולף וירג'יניה: אל המגדלור (מפעלים אוניברסיטאיים להוצאה לאור, 1975); אורלנדו (מחברות לספרות, תשכ"ד)

וולף כריסטה: מדיאה-קולות (שוקן, 1998)

ווקר אליס: הצבע ארגמן (לדורי, 1984)

כהנא-כרמון עמליה: במעלה גשר הברווז הירוק (למעלה במונטיפר, הקיבוץ המאוחד, תשמ"ד)

לב אלאנוורה: בוקר ראשון בגן עדן (קשת, 1996)

לורנס ד"ה: נשים אוהבות (זמורה, ביתן, מודן, תשמ"א)

לפיד שולמית: גיא אוני (כתר, 1982)

עוז עמוס: לדעת אשה (כתר, 1989), מיכאל שלי (עם עובד, תשכ"ח)

נספח לשאלון 008302, 107, קיץ תשס"ד

ספרות / 3 יחידות (השלמה ל-5 יחידות)

פוגל דוד: חיי נישואים (הקיבוץ המאוחד, תשמ"ז)

פרנקל נעמי: דודי ורעי (עם עובד, תשל"ד)

קמחי אלונה: סוזנה הבוכיה (כתר, 1999)

רביניאן דורית: החתונות שלנו (עם עובד, 1999)

שיץ דוד: שושן לבן שושן אדום (כתר, 1988)

שלו מאיר: בביתו במדבר (עם עובד, 1998)

שלו צרויה: בעל ואשה (קשת, 2000)